

Urdiala socken.

Grävningar på Niemumäki backe
å Notsjö gårds mark år 1920.

År 1886 hade dåvarande förvaltaren på Notsjö gård, agronomen E. Nyberg, till Statens Historiska Museum sänt några fragmentariska vapen, 3 bronsspännen från tiden omkring år 500 e. Kr. och ett par lerkärlsbitar, vilka änt förut hittats av allmogepojkar i ett par stenrösen på Niemumäki, en av många ängar omgi-
ven skogsbevuxen backe på Notsjö gårds mark. Föremålen äro katalogiserade under nr 2505: 1-19 och fyndet har publicerats av A. Hackman i „Die ältere Eisenzeit in Finnland“ (1905) sid 71/72 samt av H. Neovius i „Notsjö gård och dess ägare“ (1915), sid 9-12. Enligt uppgifter, som erhållits efter insändandet och publicerats i *Uusi Suometar* 16/XII 1886 Nr. 292 skulle på Niemumäki ha funnits ursprungligen fyra större och två mindre stenkemmer, av vilka två vid nämnda tillfälle blivit h. o. h. förstörda och två andra illa medfarna.

Då jag år 1920 vistades som gäst på Notsjö gård, var jag i tillfälle att besöka fyndstället samt att undersöka ett av rösen.

Niemumäki skogsbacke ligger ca 2,5 km (fågelvägen) WSW från Notsjö gård och hör till de låga höjder, som på södra sidan kanta den många ådal, vilken utan tvivel bildat en västra fortsättning till Kuusajärvi. Skogsbrynet ligger här ca 100 m S från åstranden. Från

den åt W ledande körvägen tar ungefär 2350-2400 m från gården en väg av åt S, som leder till den skogsdungen, där rösen ligger. Av de 4 kummet, som år 1886 ännu återstodo efter pojarnas förstörelsearbete, hittade jag blott 3. De ligger nära varandra i norra delen av skogsdungen, röset I, det västligaste, ungefär 23 ^m ~~km~~ O om en mindre äker samt ca 70m S om den väg, som från nyssnämnda Kiemumäki väg leder i västlig riktning till denna äker; röset II ungefär 30m NO om röset I; och röset III blott 16m O om röset II. Avståndet äro beräknade från det ena kumets mitt till mitten av det andra.

Alla tre rösen äro små och låga. Nr I mätte blott 8m i diameter, nr II med obestämda gränser ungefär 7m x 10m och nr III 10-11m i diameter.

Det bäst bibehållna röset III undersöktes delvis av mig. Det ligger på sluttande mark - dess västra periferi är ungefär 80 cm högre än den östra och består av kantiga stenar. I mitten samt närmare västra, södra och norra randen stå några stora stenblock, som tycktes markera det egentliga gravområdet (A-D på kartan). Mittstenen A hade genom frostens inverkan spjälkats i två, en stor bit har losspringits från dess sydvästra sida och lutar utåt. För öfrigt är röset, såsom redan framhållits, lågt och gör snarare intryck av ett stenplan. Ett antal granar hade vuxit upp mellan stenarna och några av dem måste fällas, innan arbetet kunde påbörjas.

Da tiden var knapp, inskränkte jag undersök-

ningen till området mellan de stora stenblocken och något utom dem; i allt genomgrävdas ungefär 15 m². Här anträffades 1 à 3 varv stenar av mycket växlande storlek, från helt små till hästhuvudstora och än större. På botten fanns ett tunt kulturlager och därunder ljus sand. I det undersökta områdets sydvästra del (c 3 och angränsande del av c 2) påträffades under och mellan stenarna kolbitar i nämnvärd mängd. Det egentliga gravområdet var, såsom redan av stenblocken antyddes, i rösets mitt mellan de tre största stenarna A, B och C. Här hittades mellan och under stenarna brända ben, vilkas sammanlagda vikt utgjorde 400 gr samt följande föremål: Vid punkt 1 hittades några fragment av en järnkniv, vid 2 en bit av ett rännformigt randbeslag av brons (till knivslida?), vid 3 ett likarmat spänne av brons av nordkandinavisk typ från tiden omkring år 500 e. Kr, vid 4 en järnbit. Ett 40-tal bitar av ett lerkärl, som var både på inre och yttre sidan prytt med kors och tvärs dragna sträck, hittades invid mittstenen A: ett par bitar ligger nära punkt 4, de övriga redan utanför det egentliga gravområdet, nämligen några bitar invid A stenens nordöstra hörn och flertalet vid dess avspjälkta dels norra kant. Alldeles dylika lerkärlsbitar höra till det av hr Nyberg insända förteffyndet. De av mig funna föremålen äro katalogiserade under nr 7743: 1-10.

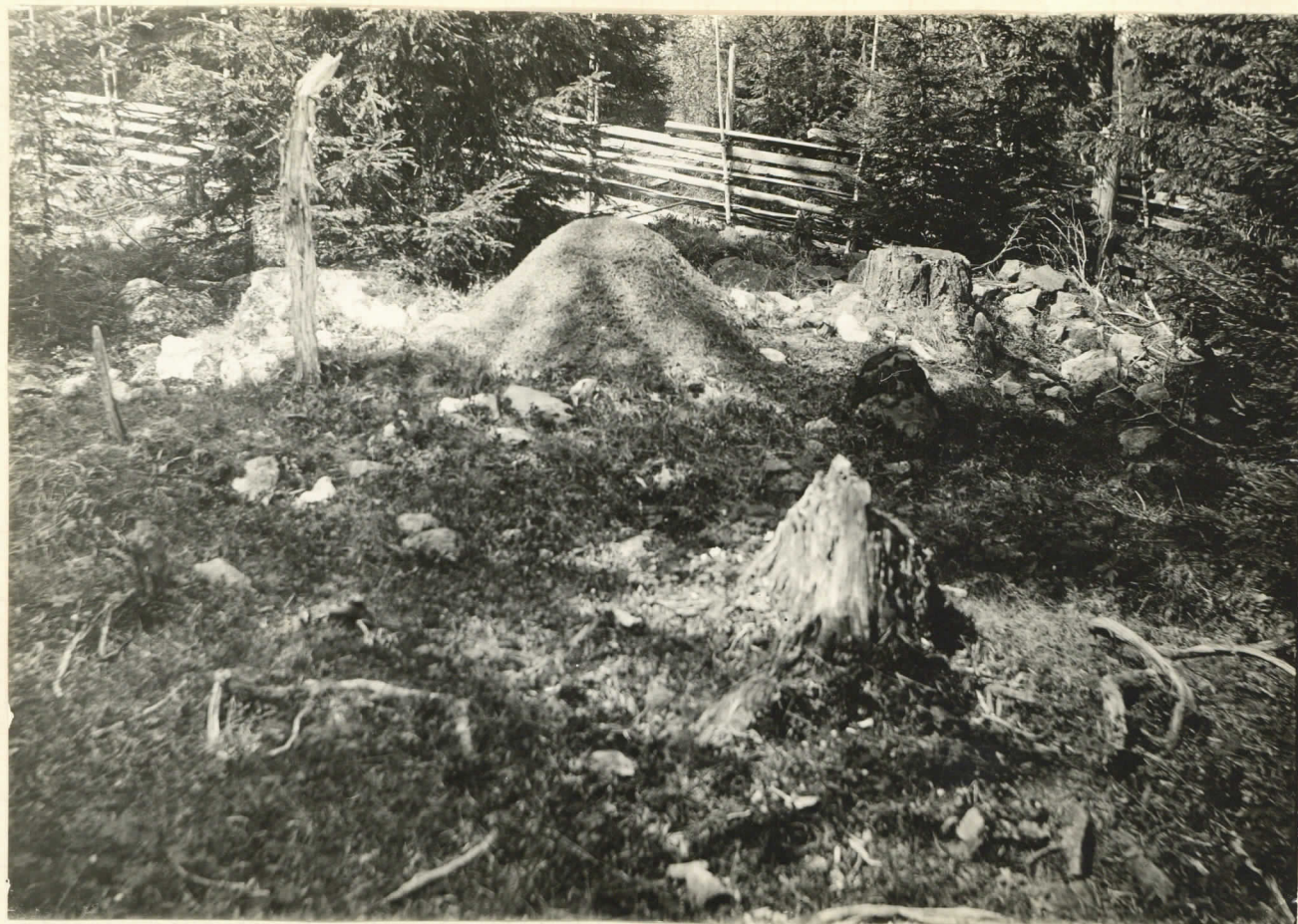
Alfred Hachman.

Urdiala socken.

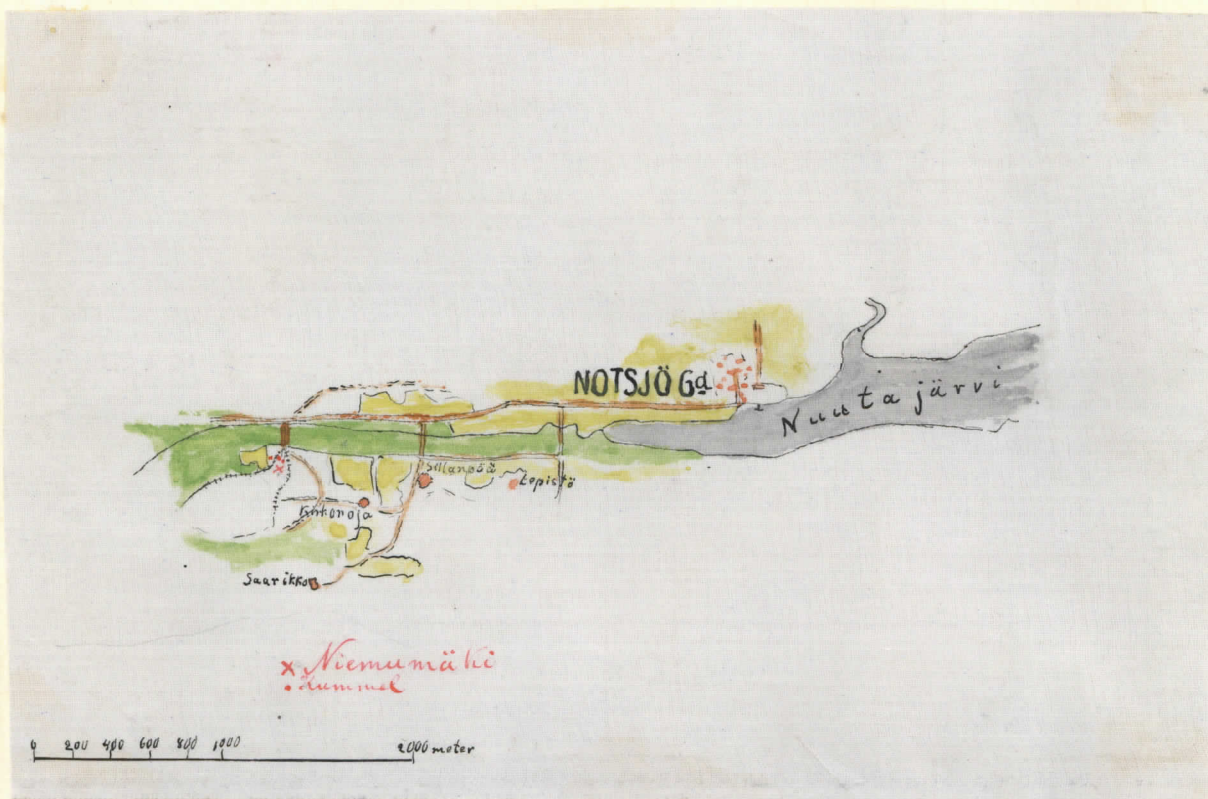
1. Röset nr I på Niemumäki på Nolsjögårds mark.
H. M. 2505.

pl. 5143.

2. Röset nr II på Niemumäki på Nolsjö gårds mark.
H. M. 2505

pl. 5144.

Urdiala socken.

Plåt nr. 5470.

Röset I på Niemunäki, sett från S. Undersökt
i juli 1920 av A. Hackman. Inv. nr 7743: 1-10.

A. Hackman 1920.

Urdiala socken.

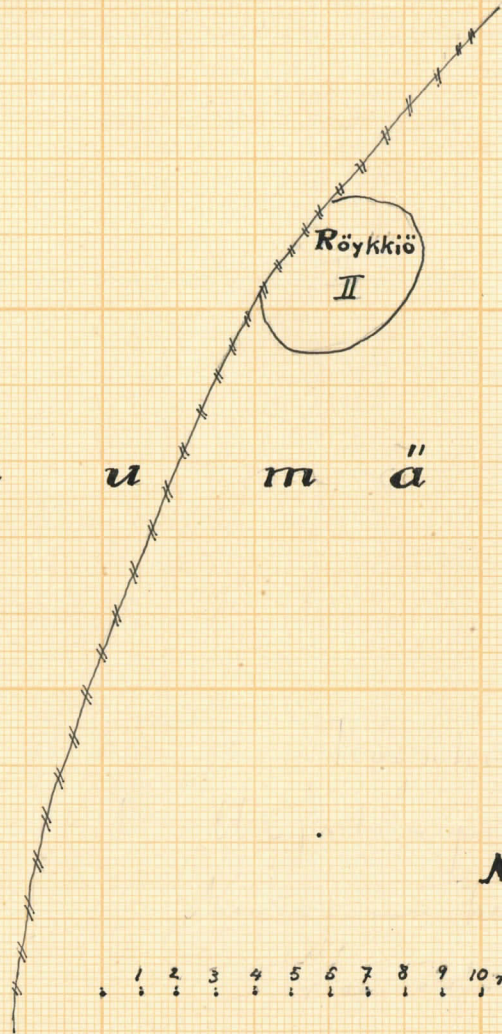
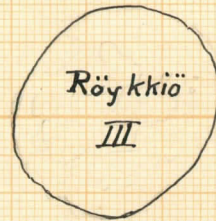
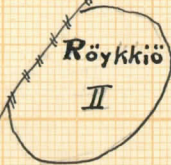
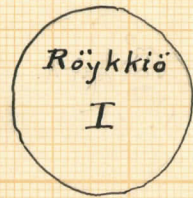

Plåt nr 5471.

Lämningar av en eldstad på Nittan kangas
på Notsjö gårds mark ungefär 2,650 km (fågelnägen)
SW från gården och ca 900 m SO från Runke torp.
Undersökt i juli 1920 av A. Hackman. Inga fynd.

A. Hackman 1920.

N i e m u m ä k i

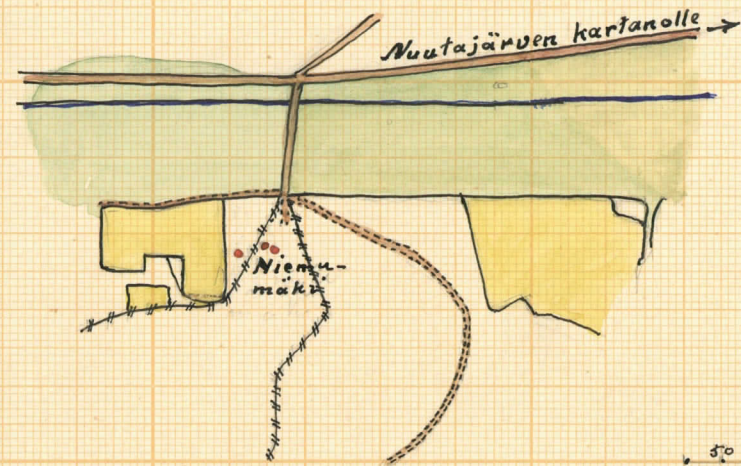
pelto

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Røykkiöt
Urjalan pitäjän
Nuutajärven Kartanon Niemumäellä

Vrtaa. Kans. Mus.

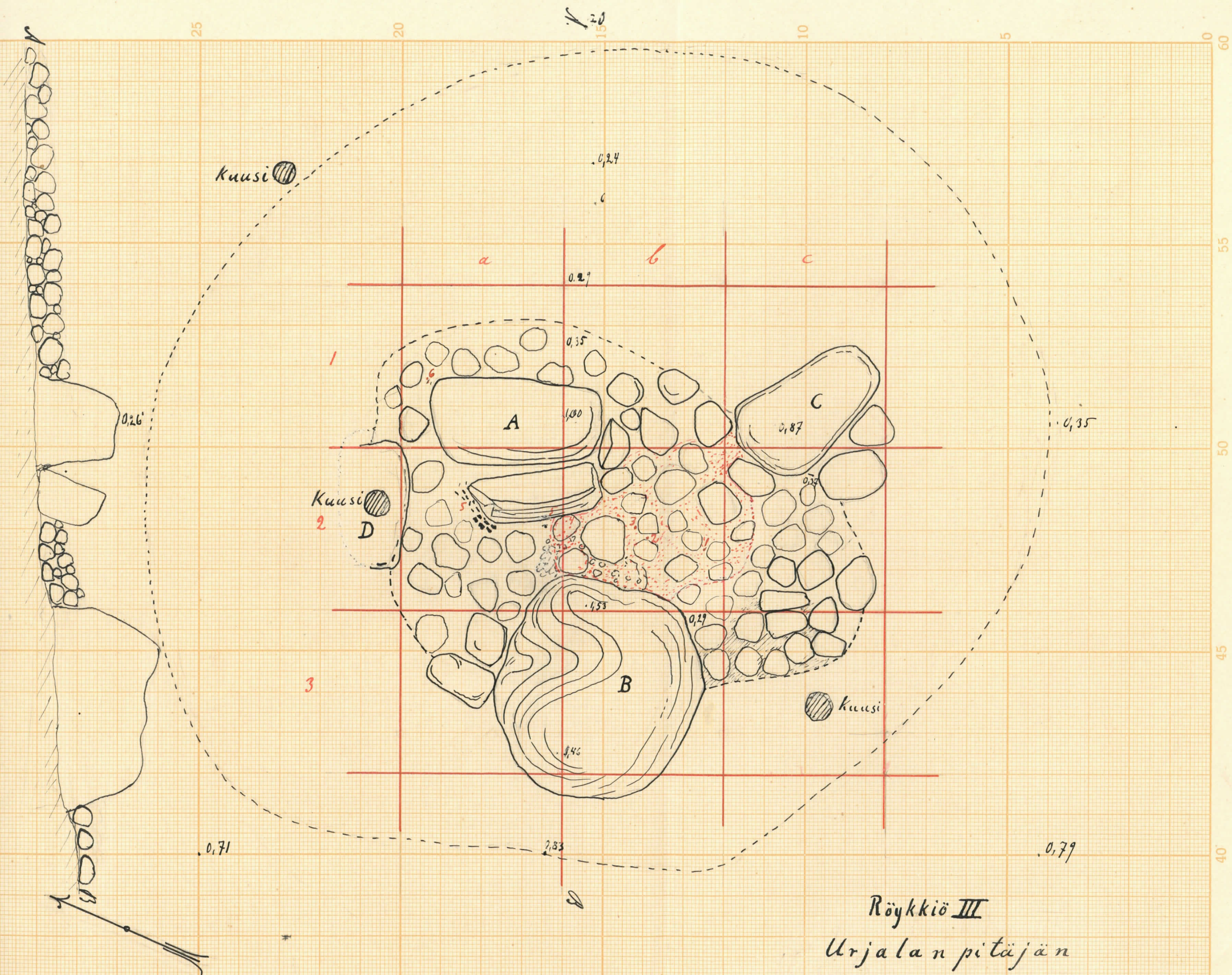
Nr 7743.

I

• Røykkiöt
Urjalan pitäjän
Nuutajärven Kartanon Niemumäellä

50 100 150 200 250

Röyökkö III
 Urjalan pitäjän
 Nuutajärven Niemumäellä.
 A. Hackmanin Kaivaukset 1920.
 H. M. 7743:1-10.

polttettuja luita // hiilensekaista maata
 : : saviasianpaloja.